

Strategija za zaščito obalnega pasu Kohezijska sredstva in podpora JASPERS

Portorož, 18. 11. 2025

mag. Gabriel Mezang Nkodo

MKRR, Direktorat za kohezijo

VSEBINA

- I. Strategija za zaščito obalnega pasu in EU strategija za odpornost v zvezi z vodo
- II. Strategija za zaščito obalnega pasu in predlog večletnega finančnega okvira EU 2028-2034
- III. Pristop k načrtovanju ukrepov za zaščito obalnega pasu v luči predloga finančnega okvira 2028-2034
- IV. Instrumenti EU in možni viri financiranja EU strategije za odpornost v zvezi z vodo in ukrepov za zaščito obale

Strategija za zaščito obalnega pasu in EU strategija za odpornost v zvezi z vodo

- EU strategija za odpornost v zvezi z vodo postavlja 2 ključna cilja (objava 3. 6. 2025):
 - ✓ **Obnoviti in zaščititi vodni krog od izvira do morja**
 - ✓ Sprejeti **prakse za pametno ravnanje z vodo in zeleno infrastrukturo**
- Strategija neposredno podpira ukrepe obalnih območij preko treh glavnih stebrov:
 - ✓ Na naravi temelječe rešitve (obnova mokrišč, plavin, zeleni prostori, ekosistemske infrastrukture),
 - ✓ Integrirane politike in direktive (Okvirna vodna direktiva, Poplavna direktiva, Okvirna direktiva o morski strategiji, Integrirano upravljanje obalnih območij, Prostorsko načrtovanje morja,...),
- Digitalno spremljanje, upravljanje podatkov in inovacije za prilagodljivo, ciljno usmerjeno obalno varnost.

Strategija za zaščito obalnega pasu in predlog večletnega finančnega okvira EU 2028-2034

- Trenutni predlog VFO 2028-2034 (v fazi pogajanj med EK, Svetom EU in Evropskim parlamentom) predvideva skoraj 2 bilijona €.
- 35% vseh sredstev okolju, podnebnim spremembam in biotski raznovrstnosti.
- Ključni novosti:
 - ✓ uvedba **partnerstev za pripravo nacionalno/regionalnih programov** (bolj tesno sodelovanje nacionalnih institucij z regijami),
 - ✓ **združitev sredstev za kohezijsko politiko, kmetijstvo, ribištvo in obalno politiko** pod enoten „Enotni sklad“ (več sinergije med skladi EU).
- VFO 2028-2034 nakazuje jasno namero EU: **financiranje obalnih regij z integriranimi in ciljno usmerjenimi mehanizmi.**

Pristop k načrtovanju ukrepov za zaščito obalnega pasu v luči predloga finančnega okvira 2028-34

- **Zagotovitev skladnosti s strategijami EU in Slovenije**, vključno z nacionalno Strategijo prilagajanja podnebnim sprememba (trenutno v pripravi)
- Zagotovitev skladnosti z drugimi relevantnimi nacionalnimi načrti strategijami (kot npr.: NEPN, strategijo prostorskega razvoja, trajnostnega razvoja turizma ipd.)
- **Upoštevanje ključnih zahtev izvajanja EKP:**
 - ✓ vključevanje na naravi temelječih rešitev (Nature Based Solutions),
 - ✓ uporaba „načela, da se ne škoduje bistveno“ (Do No Significant Harm - DNSH),
 - ✓ krepitev podnebne odpornosti infrastrukture (Climate Proofing),
 - ✓ posebna pravila glede upravičenosti naložb (v odvisnosti od rezultatov pogajanj v zvezi z VFO in posebnosti, ki jih predpisuje EK).
- Uporaba **zunanje tehnične podpore**, kjer je relevantno, še posebej z vidika **implementacije pravil EKP**, (kot npr. tehnična podpora EU pobude JASPERS).

O tehnični podpori EU pobude JASPERS

- MKRR v vlogi OU sodeluje z EU pobudo JASPERS od leta 2007.
- JASPERS v dogovoru z EK DČ ponuja **storitve tehnične podpore in svetovanja** na izbranih področjih izvajanja programov evropske kohezijske politike (raziskave in inovacije, energija, okolje, promet, itd.).
- Osnovi pogoji za zagotovitev tehnične podpore JASPERS:
 - ✓ Področje podpore je skladen s cilji programov DČ in strateškimi cilji EU;
 - ✓ Okvir pomoči je predhodno dogovorjen z EK v okviru triletnega akcijskega načrta, ki se potrdi s t.i. tripartitnim sporazumom med EK, EIB/JASPERS in DČ.
- Možen okvir tehnične podpore pri pripravi ukrepov za zaščito obalnega pasu:
 - ✓ Formalna potrditev strategije na ravni pristojnega ministrstva in države;
 - ✓ Integracija strategije v program evropske kohezijske politike za obdobje 2028-34 in opredelitev prioritetnih ukrepov, ki jih je smiselno financirati z EU sredstvi;
 - ✓ Določitev specifičnih področij tehnične podpore in svetovanja ob upoštevanju potreb tako na strokovnem kot tudi na področju kadrov (na podlagi dogovora med relevantnimi deležniki).

Instrumenti EU in viri financiranja EU strategije za odpornost v zvezi z vodo in ukrepov za zaščito obale na ravni EU

- Skladi EU, ki se izvajajo v okviru deljenega upravljanja: Evropski sklada za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad plus (ESS+), Kohezijski sklad, Sklad za pravični prehod (SPP);
- Program LIFE za okoljske in podnebne ukrepe: za načrtovanje strateških integriranih in naravovarstvenih projektov, tudi v sinergiji s projekti, ki se financirajo v okviru Obzorja Evropa;
- Sredstva za cilj „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg)
- Platforme EU za zeleni prehod, kot npr.: platforma trajnostne prehode - C4T (Cohesion for Transitions): tehnična podpora in financiranje pri načrtovanju tehničnih rešitev.

Instrumenti EU in viri financiranja EU strategije za odpornost v zvezi z vodo in ukrepov za zaščito obale na lokalni ravni

- Lokalne skupnosti lahko prispevajo k izvajanju strategije preko lokalnih in regionalnih pobud:
 - ✓ z vlaganjem v relevantne projekte za krepitev odpornosti (tudi v okviru Programa EKP),
 - ✓ z vključevanjem v druge evropske projekte, ki se trenutno izvajajo v Sloveniji (kot. npr. *LIFE4ADAPT*: strateški integrirani projekt Slovenije na področju prilagajanja na podnebne spremembe, *Pathways2Resilience*: se izvaja v okviru Misije EU »Prilagajanje podnebnim spremembam«).
- Pomembo: z integriranim načrtovanjem onmogočiti sinergije in komplementarnosti ukrepov

Razmisleki prihodnjem izvajanju kohezijske politike v luči podnebnih sprememb KJE SMO IN KAJ LAHKO STORIMO?

- NI ŠE KONEC SVETA!
- PRED NAMI JE VELIKO IZZIVOV, TODA ZMOREMO!
- Z MAJHNIMI KORAKI SE DALEČ PRIDE!
- Z vidika priprave na EKP 2028-2034:
 - ✓ ČIMPREJŠNJE sprejetje nacionalne strategije za zaščito obalnega pasu;
 - ✓ ČIMPREJŠNJA prioretizacija ukrepov: kaj nam je najbolj pomembno? Kako lahko najbolje izkoristimo priložnosti, ki so na voljo?
 - ✓ NAJDALJNJE vključevanje relevantne javnosti in interesnih skupin v razpravah o ukrepih strategije za zaščito obalnega pasu...
 - ✓ itd...

„Življenje je 10% tistega, kar se nam zgodi in 90%
tistega, kako se na to odzovemo“

Charles R. Swindoll

